

MITROPOLIA OLTENIEI ARHIEPISCOPIA CRAIOVEI

Str. Mitropolit Firmilian Nr.3, Craiova, cod 200381, Jud. Dolj
Tel./Fax: 0251-533019, Email: social@m-ol.ro, Web: www.m-ol.ro

SECTORUL SOCIAL-FILANTROPIC SI MISIONAR

TEMATICĂ PENTRU EXAMEN, PENTRU PREOȚI DE CARITATE

A. Probă scrisă

1. TEME DE ASISTENȚĂ RELIGIOASĂ ÎN SPITALE

- Prevederi Protocol de colaborare între Ministerul Sănătății și Patriarhia Română
- Prevederi referitoare la asistență religioasă în Biserica Ortodoxă Română
- Filantropia în Biserica Ortodoxă Română
- Candidatul pentru postul de caritate

Bibliografie

- Protocol de colaborare între Ministerul Sănătății și Patriarhia Română
- Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, publicat în Monitorul Oficial al României, luni 10 februarie 2020
- Îndrumător preot de caritate
- Ghidul Preotului de caritate, Editura Cuvântul vieții, 2024

2. TEME CANONICO-LITURGICE ȘI MISIONAR-PASTORALE

NR. CRT.	TEME	BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ
1.	Înțelesul și folosul postului în Biserica Ortodoxă	†DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, <i>Foame și sete după Dumnezeu – înțelesul și folosul postului</i> , Ed. Basilica a Patriarhiei Române, București, 2008, pp. 85-134 („Binefacerile postului”).
2.	Abateri tipiconale și inovații liturgice întâlnite la săvârșirea Sfintei Liturghii, a Sfintelor Taine și a Ierurgiilor	BRANIȘTE, pr. Ene, „Despre «inovații» în săvârșirea serviciilor divine”, în: <i>Studii Teologice</i> , an V (1953), nr. 3-4, p. 279-303. NECULA, pr. Nicolae D., <i>Tradiție și înnoire în slujirea liturgică</i> , vol. I-II, Ed. Trinitas, București, 2014. TUDOSE, pr. Silviu, „Observarea și corectarea practicilor neliturgice, a tradițiilor păgâne și a superstițiilor în mediul rural”, în: <i>Ghid tematic privind prelegerile cursurilor pentru gradul clerical. Gradul II – 2022</i> , Ed. Cuvântul Vieții, București, 2022, pp. 40-46.
3.	Sfânta Liturghie – expresia desăvârșită a comuniunii în Biserica Ortodoxă	†DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, <i>Comori ale Ortodoxiei. Explorări teologice în spiritualitatea liturgică și filocalică</i> , Ed. Trinitas, Iași, 2007, pp. 153-158 („Liturghia ortodoxă, lumină pentru viață”). SF. NICOLAE CABASILA, <i>Despre viața în Hristos</i> , Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1997, pp. 106-147 („Cartea a patra. Care sunt roadele sfintei Împărtășanii în viața duhovnicească”). STĂNILOAE, pr. Dumitru, <i>Spiritualitate și comuniune în liturghia ortodoxă</i> , Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2004, pp. 661-665 („Gesturile sacramentale și ierurgice ale preotului”; „Sfințirea treptată a credincioșilor ca pregătire pentru Sfânta Împărtășanie”).

4.	<p>Pastorație și educație în prezent</p>	<p>KONGULIS, Ioannis V., <i>Îmbisericirea elevilor — pentru o educație religioasă liturgică</i>, Deisis, Sibiu, 2012, pp. 250-266 („Parohie, familie, școală și îmbisericirea școlară”).</p> <p>MAICA MAGDALENA, <i>Cum să comunicăm copiilor credința ortodoxă. Convorbiri, reflecții și alte sfaturi</i>, Deisis, Sibiu, ³2008, pp. 13-20 („Teologia noastră și copiii noștri”).</p> <p>MAICA MAGDALENA, <i>Sfaturi pentru o educație ortodoxă a copiilor de azi</i>, Deisis, Sibiu, ²2006, pp. 9-11 („Sensul educației creștine”), pp. 17-19 („Întemeierea unei familii creștine”), pp. 47-48 („Cum să-i ascultăm pe copii”), pp. 55-67 („Rugăciunea de acasă a copiilor”), pp. 72-83 („Cum să vorbim despre demoni, iad și moarte”; „Viața liturgică și duhovnicească”; „Despre Sfânta Împărtășanie”), pp. 88-89 („Copiii în viața parohiei”), pp. 106-108 („O relație adevărată cu tinerii noștri”), pp. 116-120 („Morala creștină și adolescentul”).</p> <p>PETROAIA, pr. Lucian Vasile, „Pastorația credincioșilor cu diverse pregătiri profesionale, din parohii urbane și rurale, astăzi”, în: <i>Ghid tematic privind prelegerile cursurilor pentru gradul clerical. Gradul II – 2022</i>, Ed. Cuvântul Vieții, București, 2022, pp. 60-82.</p>
5.	<p>Duhovnicul – părinte și îndrumător în viața creștină</p>	<p>† ANTONIE DE SUROJ, „Cuvânt despre paternitatea duhovnicească”, în: <i>Adierea Duhului. Purtarea de grijă față de suflete</i>, Doxologia, Iași, pp. 273-276.</p> <p>NOICA, Rafael, „Despre duhovnicie”, în: <i>Cultura Duhului</i>, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2002, pp. 41-62.</p> <p>HAUSHERR, Irénée, <i>Paternitatea și îndrumarea duhovnicească în Răsăritul creștin</i>, Deisis, Sibiu, 2012, pp. 161-190 („Datoriile părintelui duhovnicesc”).</p>

6.	Taina Spovedaniei – mijloc de pastorație individuală	NOICA, Rafael, „Despre pocăință”, în: <i>Cultura Duhului</i> , Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2002, pp. 63-93. STĂNILOAE, pr. Dumitru, <i>Spiritualitatea ortodoxă. Ascetica și Mistica</i> , Ed. Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R., 1992, pp. 104-116 („Pocăința”). VINTILESCU, pr. Petre, <i>Spovedania și duhovnicia</i> , Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2017, pp. 135-166 („Sfaturi ca mijloace ale terapiei spirituale”).
7.	Rugăciunea în viața creștinului și a Bisericii	SAHAROV, arhim. Sofronie, <i>Rugăciunea – experiența vieții veșnice</i> , Deisis, Sibiu, 2001, pp. 54-66 („Rugăciunea Duhului”). MANTZARIDIS, Georgios, <i>Morala creștină. II. Omul și Dumnezeu. Omul și semenul. Poziționări și perspective existențiale și bioetice</i> , Ed. Bizantină, București, 2006, pp. 136-152 („Rugăciunea”).
8.	Principiul economiei în aplicarea epitimiiilor	† IERÓTHEOS, Vlachos, <i>Vremea lucrării. Chipul lăuntric al Tradiției ortodoxe: teologie și viață</i> , Sofia, București, 2014, pp. 283-292. PAPATHOMAS, arhim. Grigorios, „Adaptarea sfințelor canoane la Taina Spovedaniei”, în: <i>Cuvinte în Duhul. Perspective pastorale despre Taina Spovedaniei</i> , Ed. Doxologia, Iași, 2021, pp. 92-106. VINTILESCU, pr. Petre, <i>Spovedania și duhovnicia</i> , Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2017, pp. 211-226.
9.	Dependența de tehnologie și consecințele ei în plan duhovnicesc	LARCHET, Jean-Claude, <i>Captivi în internet</i> , Sophia, București, 2018, pp. 269-299. LEMENI, Adrian, <i>Tehnicizarea inumană a vieții</i> , Basilica, București, 2022, pp. 461-474 (8.3. „Discernământul – premisă importantă a reflecției teologice cu privire la tehnologia actuală”). TEȘU, pr. Ioan, „Copilăria și adolescența, în era digitală”, în: <i>Teologie și Viață</i> , (2022), nr. 9-12, pp. 83-106.

10.	Integrare, secularizare și indiferentism religios – provocări misionar-pastorale în epoca globalizării	<p>*** Pentru viața lumii. Către un etos social al Bisericii Ortodoxe. <i>Învățătura socială a Bisericii Ortodoxe în viziunea Patriarhiei Ecumenice</i>, Ratio et Revelatio, Oradea, 2020, pp. 103-115 („Ortodoxia și drepturile omului”).</p> <p>BUCHIU, pr. Ștefan, „Impactul fenomenului secularizării în viața Bisericii și a societății actuale”, în: <i>Ghid tematic privind prelegerile cursurilor pentru gradul clerical. Definitiv – 2022</i>, Ed. Cuvântul Vieții, București, 2022, pp. 35-41.</p> <p>ICĂ JR., Arhid. Ioan, „Globalizarea — mutații și provocări”, în: Marani GERMANO, Ioan ICĂ jr. (eds.), <i>Gândirea social a Bisericii</i>, Deisis, Sibiu, 2002, pp. 481-498.</p> <p>POPESCU, pr. Dumitru, „Biserica și lumea contemporană. Integrarea europeană în lumina teologiei ortodoxe”, în: <i>Glasul Bisericii</i>, (1995), nr. 1-5, pp. 5-11.</p>
11.	Violența, depresia, divorțul, adicțiile – încercări ale familiei de azi	<p>AVDEEV, Dmitri Aleksandrovici, <i>Nervozitatea: cauze, manifestări, remedii duhovnicești</i>, Ed. Sophia, București, 2003, pp. 23-51, pp. 56-89.</p> <p>GHEORGHE, Virgiliu, <i>Pornografia – maladia secolului XXI</i>, Ed. Prodomos, București, 2011, pp. 202-217 („Terapia dependenței de pornografie”).</p> <p>RĂDUCĂ, pr. Vasile, „Familia – Biserica de acasă, mediul firesc pentru formarea personalității omului contemporan”, în: <i>Ghid tematic privind prelegerile cursurilor pentru gradul clerical. Gradul II – 2022</i>, Ed. Cuvântul Vieții, București, 2022, pp. 91-102.</p> <p>VLAICU, pr. Patriciu, „Erodarea relațiilor familiale și divorțul”, în: <i>Împlinirea omului în viața de familie</i>, Ed. Apostolia, Paris, 2021, pp. 158-183.</p> <p>GHEORGHE, pr. Tudor, „Aspecte pastorale, sociale și medicale privind tratarea persoanelor dependente de alcool,</p>

		droguri și jocuri de noroc și susținerea morală a familiilor acestor dependenți”, în: <i>Ghid tematic privind prelegerile cursurilor pentru gradul clerical. Gradul II – 2022</i> , Ed. Cuvântul Vieții, București, 2022, pp. 33-39.
12.	Pregătirea tinerilor pentru întemeierea familiei creștine	<p>CUVIOSUL PAISIE AGHIORITUL, „Tinerii în fața celor două căi ale vieții”, în: <i>Viața de familie. Cuvinte duhovnicești IV</i>, Ed. Evangelismos, București, 2022, pp. 17-36.</p> <p>DOULIGERIS, Nikolaos, „Când părintele duhovnicesc abordează erosul și sexualitatea”, în: <i>Cuvinte în Duhul. Perspective pastorale despre Taina Spovedaniei</i>, Ed. Doxologia, Iași, 2021, pp. 330-359.</p> <p>MIHAI, pr. Aurel, „Familia creștină astăzi; probleme sociale și soluții pastoral-misionare”, în: <i>Ghid tematic privind prelegerile cursurilor pentru gradul clerical. Definitiv – 2022</i>, Ed. Cuvântul Vieții, București, 2022, pp. 42-47.</p> <p>VLAICU, pr. Patriciu, „Pregătirea omului pentru viața de familie”, în: <i>Împlinirea omului în viața de familie</i>, Ed. Apostolia, Paris, 2021, pp. 49-69.</p>
13.	Bioetica și provocările lumii de azi – avort, eutanasiu, transplant de organe	<p>BRECK, pr. John, „Avortul și sacralitatea vieții prenatale”, în: <i>Darul sacru al vieții. Tratat de bioetică</i>, Patmos, Cluj-Napoca, 2001, pp. 163-192.</p> <p>ENGELHARDT, Tristram H., <i>Fundamentele bioeticii creștine – perspectiva ortodoxă</i>, Ed. Deisis, Sibiu, 2006, pp. 362-370; pp. 334-346; pp. 430-433.</p> <p>MOLDOVAN, Sebastian, „Transplantul de organe și argumentul creștin-ortodox al iubirii”, în: <i>Revista Română de Bioetică</i>, (2009), nr. 4, pp. 84-96/186-198.</p> <p>RĂDUCĂ, pr. Vasile, „Bioetica, familia și morala creștină”, în: <i>Studii Teologice</i>, L (1999), nr. 3-4, pp. 103-118.</p>

14.	Implicarea Bisericii în asistența socială – o lucrare spirituală și o necesitate practică	*** <i>Pentru viața lumii. Către un etos social al Bisericii Ortodoxe. Învățătura socială a Bisericii Ortodoxe în viziunea Patriarhiei Ecumenice</i> , Ratio et Revelatio, Oradea, 2020, pp. 60-78 („Sărăcie, bogăție și dreptate socială”). PADOVESE, Luigi, „Dimensiunea socială a gândirii patristice”, în: Marani GERMANO, Ioan ICĂ jr. (eds.), <i>Gândirea social a Bisericii</i> , Deisis, Sibiu, 2002, pp. 269-282.
15.	Aspecte specifice ale pastorației bolnavilor	LARCHET, Jean - Claude, <i>Creștinul în fața bolii, suferinței și morții</i> , Sophia, București, 2015, pp. 74-95 („Îndemn la o apropiere de bolnav în duh creștin”). LARCHET, Jean - Claude, <i>Teologia Bolii</i> , Sophia, București, 2020, pp. 59-86 („Sensul spiritual al bolii”). BĂDIȚĂ, Diacon Dumitru Bogdan, <i>Pastorația îngrijirii bolnavilor</i> , Editura Cuvântul Vieții, București, 2012, pp. 125-150 („Metode și mijloace de pastorație a bolnavilor”).

B. PROBA ORALĂ

Pentru evaluarea orală, subiectele vor conține întrebări din:

1. Liturgică și Tipic bisericesc;
2. Omiletică și Catehetică;
3. Pastorală;
4. Teologie canonică și Drept bisericesc;
5. Pastorația persoanelor vulnerabile (bolnavi, vârstnici).

BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ:

- *** *Îndrumătorul candidatului pentru postul de preot de caritate.*
- *** *Legea cadru a asistenței sociale 292/2011.*
- *** *Legea asistenței persoanelor vârstnice 17/2000.*
- *** *Îndrumătorul Administrativ Bisericesc*, ediția a IV-a, Ed. Cuvântul Vieții a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, București, 2021
- † DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Evanghelia Slavei lui Hristos. Predici la duminicile de peste an*, Basilica, București, 2016.
- ADVEEV, Dimitri, *Boala, încercare dumnezeiască*, Sophia, București.
- ANTONIE DE SUROJ, *Viata, boala, moartea*, Sophia, București.
- BĂDIȚĂ, Diacon Dumitru Bogdan, *Pastorația îngrijirii bolnavilor*, Editura Cuvântul Vieții, București, 2012.

- GORDON, pr. prof. Vasile, *Vademecum omiletic. 100 de schițe pentru predici*, Renașterea, Cluj-Napoca.
- SIMONOPETRITUL, Emilianos, *Așteptarea lui Dumnezeu. Despre boală, suferință și moarte*, Ed. Sf. Nectarie, București, 2019.
- LARCHET, Jean - Claude, *Creștinul în fața bolii, suferinței și morții*, Sophia, București, 2015.
- LARCHET, Jean - Claude, *Teologia Bolii*, Sophia, București, 2020.
- MIHOC, pr. prof. Vasile, *Predici exegetice la duminicile de peste an*, Teofania, Sibiu, 2008.
- SF. TEOFAN ZĂVORĂȚUL, *Boala și moartea. Lămuriri, sfaturi, mângâieri*, Sophia, București.
- TEȘU, Ioan C., *Simt boala ca iubire a lui Hristos*, Doxologia, Iași, 2017.
- VIDICAN-MANCI, pr. Liviu, *Fireșcul sfințeniei. 29 de cateheze moral-duhovnicești*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2020.

Consilier Social,

Pr. Petre Gabriel Boroată

